

Dk. Dave Mathewson, Fasihi ya Agano Jipya, Hotuba ya 19, Wagalatia

© 2024 Dave Mathewson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. Dave Mathewson katika Mhadhara wa Historia na Fasihi wa Agano Jipya 19 juu ya kitabu cha Wagalatia. Dk. Dave Mathewson.

Sawa, wacha tuanze.

Hebu tufungue kwa maombi. Na kisha nadhani tuliacha Wagalatia mara ya mwisho tulipokuwa pamoja. Kwa hivyo, tutafanya kazi kupitia kitabu hicho.

Utagundua kuwa tunakaribia mahali ambapo tuna mtihani mwingine unaokuja. Hiyo itakuwa, inaonekana kama hiyo itakuwa wiki moja kutoka leo Jumatatu, kwa hivyo Jumatatu ijayo. Alhamisi hii usiku kuna kikao kingine cha hiari lakini cha ziada cha ukaguzi wa mikopo.

Nitakupa maelezo zaidi kuhusu wakati na eneo kwa kipindi kijacho cha darasa, kwa matumaini kabla ya hapo. Nitakutumia barua pepe mara tu nitakapopata yote. Lakini panga Alhamisi hii usiku kikao cha ukaguzi kwa mkopo wa ziada.

Na kisha tena, wiki moja kutoka leo itakuwa mtihani namba mbili.

Sawa, hebu tufungue kwa maombi, na kisha tutamaliza kuwatazama Wagalatia.

Baba, asante kwa mapumziko na nafasi ya kupumzika na kupatikana. Na Bwana, ninaomba kwamba tutakuwa tumepata nguvu ya kumaliza muhula uliosalia. Na ninaomba sasa kwamba tunapozingatia sehemu ndogo tu ya ufunuo wako utatupa hekima ya kufikiria juu yake kwa umakini, kufikiria juu yake kihistoria, lakini kufikiria juu yake kulingana na jinsi unavyoendelea kuzungumza kupitia kitabu hiki kwa watu wako leo. Kwa jina la Yesu, tunaomba, amina.

Sawa, kitabu cha Wagalatia tulichosema kiliandikwa kwa uwezekano mkubwa kwa kikundi cha makanisa katika sehemu ya kusini ya jimbo hilo, mkoa wa Kirumi wa Galatia, ambayo ingeiweka katikati ya kundi la makanisa ambayo Paulo angetembelea katika moja ya safari zake za umishonari ambazo zilimpeleka kusini mwa Asia Ndogo au Uturuki ya kisasa. Tulipendekeza pia kwamba shida ambayo Paulo alikuwa akikabiliana nayo ni kikundi ambacho wasomi wamekiita Wayahudi, ambayo ni kikundi cha Wakristo labda wa Kiyahudi ambao walikuwa wakidai kwamba Mataifa walihitaji kujisalimisha kwa sheria ya Musa, ambayo ni kwa wanaume ambayo ilimaanisha kutahiriwa, kwa kila mtu ambayo ilimaanisha kushika sheria za Sabato, kushika sheria za chakula, hasa zile sheria ambazo ziliashiria mtu kama mshiriki wa watu wa kweli wa Mungu, wa Israeli. Na kwa hivyo, Paulo alikuwa

akikabiliwa na kikundi cha Wakristo wa Kiyahudi ambao wakati huo walikuwa wakifundisha au walikuwa wamejipenyeza katika kanisa huko Galatia na walikuwa wakiwaambia Wakristo wa Mataifa kwamba imani yao katika Yesu haitoshi, lakini pia ilibidi waongeze utunzaji wa sheria ya Agano la Kale.

Kwa hivyo, kitabu cha Wagalatia basi kitakuwa jaribio la Paulo kuwashawishi wasomaji wasifuata hatua hiyo na badala yake kuwashawishi kumwamini Yesu Kristo tu. Sasa Paulo hatapendekeza kwa hivyo kwamba hawahitaji kutegemea sheria kwa hivyo haijalishi wanaishi vipi au wanafanya nini, lakini Paulo atasema kwamba sheria ya Musa haipaswi na haihitaji kuchukua jukumu katika maisha ya Wakristo hawa wa Mataifa na tutaona ni kwanini anasema hivyo na hiyo inahusisha nini. Nadhani pia tulimalizia kwa, whoops, kwa kuangalia hii.

Nilisema katika Wagalatia, Paulo anaweka tofauti katika kitabu chote, tofauti ambayo nimewakilisha na miduara hii miwili. Miduara hii miwili inaweza kuwakilisha, kwa maana, miduara hii miwili inaweza kuwakilisha tofauti kati ya, hii ingewakilisha ujumbe wa ufalme ambao Mungu, ambao Yesu alitoa katika Injili, kwamba wanaume na wanawake wanaweza tayari kuingia katika ufalme na kushiriki katika uo, hata ikiwa bado sio kikamilifu na kwa njia kamili. Hii ingewakilisha maisha chini ya udhibiti wa au ndani ya nyanja ya ulimwengu huu wa sasa ambao una sifa na kutawaliwa na dhambi na kifo na neno ambalo Paulo anatumia, mwili, ambao haurejelei sana mwili wangu wa kimwili, lakini unanirejelea kama anayehusika na dhambi kama katika udhaifu wangu na chini ya ushawishi wa enzi hii mbaya ya sasa.

Paulo pia ataweka sheria katika kitengo hiki, sio kwa sababu anafikiria ni dhambi au mbaya, lakini kwa sababu tu haina uwezo wa kushinda hali hii. Lakini basi Paulo anajenga nyanja nyingine au eneo lingine la nguvu au udhibiti au ushawishi ambao anasema una sifa ya uzima na haki na Roho Mtakatifu wa Mungu, eneo ambalo tunapata baraka za wokovu katika Kristo. Kwa hivyo, Paulo anaona ubinadamu na maisha kuwa na uwezo wa kugawanywa katika nyanja hizi mbili za aina ya dhana.

Tena, nyanja moja inayojulikana na maisha na kifo itakuwa maisha yangu chini ya ushawishi wa enzi hii mbaya ya sasa, ya ulimwengu huu wa sasa, na nyanja tofauti ya ushawishi ambayo imedhamiriwa na mimi ni nani ndani ya Kristo na sifa ya uzima na haki na kuwa na Roho Mtakatifu. Sasa, jambo lingine moja, na tofauti hii itapita kwa Wagalatia. Jambo lingine la kusema juu ya Wagalatia ni wakati tunaisoma, kumekuwa na shauku kubwa katika aina gani ya barua Wagalatia ni kweli.

Pia kumekuwa na shauku kubwa ya kusoma Wagalatia kwa kuzingatia hotuba za karne ya kwanza za Kigiriki na Kirumi au aina za hotuba za kifalsafa. Kwa mfano, kwa kweli tuna hotuba kadhaa za kejeli ni neno nililokuwa nikitafuta. Kwa kweli tuna vitabu kadhaa ambavyo vinaonekana kujadili njia zinazofaa za kujenga aina ya kejeli ya hotuba kutoka kwa Aristotile na kuendelea hadi karne ya kwanza ambayo inaelezea njia sahihi ya kubishana na hoja fulani.

Kwa hivyo, wasemi, ili kumshawishi mtu au kubishana na hoja yake, wangeunda hotuba kulingana na mifumo fulani. Wasomi wengine wana hakika kwamba Wagalatia kwa kweli haikukusudiwa tu kuwa barua iliyoandikwa, lakini kwa kweli inalingana na hotuba ya kawaida ya kejeli ya karne ya kwanza. Kwa kweli unaweza kuona uhalali katika hilo.

Ikiwa Paulo anajaribu kuwashawishi wasomaji wake wasichukue hatua iliyopendekezwa na Wayahudi lakini kuchukua hatua ambayo Paulo anapendekeza, unaweza kuona ambapo hotuba ya kejeli inaweza kuwa tikiti tu, kitu tu ambacho angetaka kutumia kuwashawishi wasomaji wake. Ndani ya vitabu hivi vinavyoitwa ambavyo tunapata kutoka kwa Aristotle na rekodi za jinsi hotuba hizi za kejeli zilivyojengwa mara nyingi, haswa katika chumba cha mahakama ambapo mtu angeunda utetezi, hotuba ya utetezi kwa niaba ya mtu. Tena, kulikuwa na mipango na harakati zinazofaa ndani ya hotuba.

Na hapa kuna mfano wa jinsi hii imetumika kwa Wagalatia. Mistari mitano ya kwanza ya Wagalatia sura ya kwanza huanza sawa na barua zingine za Paulo kama waraka ungeanza. Walakini, wengine wamefikiri kwamba Wagalatia wengine walikua kama hotuba hizi za kejeli za karne ya kwanza katika ulimwengu wa Greco-Kirumi.

Kwa hivyo, kwa mfano, hotuba nyingi zingeanza na mawaidha ambayo yalikuwa aina ya taarifa ya kesi na taarifa ya suala au shida. Na wengine wametambua sura ya kwanza, sita hadi 11 kama sawa na mawaidha katika hotuba ya karne ya kwanza ya Ugiriki na Kirumi. Na kwa kweli, dhana ni kwamba Paulo angefundishwa katika hii katika usemi wa Ugiriki na Kirumi kama sehemu ya elimu yake, au angekuwa akijua mifumo ya hotuba ya Greco-Roman.

Kwa hivyo, mawaidha, simulizi, kipengele cha pili ambacho mara nyingi ulipata katika baadhi ya hotuba za kejeli kilikuwa simulizi ambalo lingesimulia au kuweka nadharia kuu na ukweli kuu wa kesi hiyo. Na wengine wamegundua hilo na sura iliyobaki ya kwanza na katika sura ya pili. Hii itakuwa, tena, aina tu ya taarifa na kurudia ukweli ambao ni muhimu kwa kesi hiyo.

Na kisha itakuja pendekezo, ambalo, hapo tunaenda, ni muhtasari wa hoja za makubaliano katika kesi hiyo, na kimsingi nadharia ambayo itajadiliwa. Kwa hivyo, pendekezo. Kisha probatio, kile kinachojulikana kama probatio, ambapo ungeanza tu kuorodhesha na kuandaa msaada wote na uthibitisho wa msimamo wako.

Kwa hivyo tena, ikiwa unabishana katika mahakama ya sheria kwa nini mtu hana hatia au hana hatia, basi ungefanya mazoezi ya uthibitisho na hoja zote kwa nini ana hatia au kwa nini wanapaswa kuthibitishwa. Na hatimaye, mawaidha. Katika hotuba zingine, haswa hotuba hizo ambazo hazikukusudiwa sana kubishana na hukumu ya

zamani ya hatia au isiyo na hatia, lakini hotuba zingine zilikusudiwa kujaribu kuwashawishi wasomaji kuchukua hatua fulani katika siku zijazo.

Aina hizo za hotuba mara nyingi zingekuwa na mawaidha, ambayo yalikuwa mawaidha au amri za kuwashawishi au kuwashawishi wasomaji juu ya hatua wanayopaswa kuchukua katika siku zijazo. Na kwa hivyo sehemu iliyobaki ya Sura ya 5 kupitia sehemu kubwa ya Sura ya 6 kwa Wagalatia mara nyingi imekuwa ikionekana kama exhortatio, sawa na uhariri wa hotuba ya Kigiriki na Kirumi. Na kisha Paulo anamalizia barua yake kama anavyofanya barua nyingi za kawaida za karne ya kwanza.

Kwa hivyo, kile ulicho nacho, wengine wanaweza kudai, ni hotuba ya kejeli iliyowekwa na utangulizi wa kawaida na hitimisho la waraka. Kwa hivyo, kwa kweli ni barua ambayo ina akaunti iliyoandikwa ya hotuba ya kejeli ya mdomo ambayo Paulo labda angeweza au angetoa kwa mdomo ikiwa angekuwepo kuwashawishi wasomaji wake. Kwa hivyo, dhana ni kwamba anachora tu muundo wa kawaida wa usemi wa kejeli ambao yeye na wasomaji wake wangeifahamu ili kuwashawishi, tena, wasifuata mwendo wa Wayahudi hawa, lakini kufuata njia ambayo Paulo anapendekeza.

Na hiyo ni kwamba imani katika Yesu Kristo, mbali na kutii sheria ya Musa na kujisalimisha kwa sheria ya Musa, inatosha kwa kuhesabiwa haki na wokovu wao. Tena, hisia zangu ni kwamba labda Paulo hakutumia mifumo ya hotuba ya Greco-Roman kwa barua yake yote. Sasa, nadhani Paulo labda alitumia njia za kejeli za karne ya kwanza za kushawishi.

Namaanisha, wakati alikuwa na hakika alikuwa na ujumbe kutoka kwa Mungu, angetumia chochote kuwashawishi wasomaji wake na kuwashawishi kwamba ndivyo ilivyokuwa. Lakini unapowatazama Wagalatia kwa uangalifu, alama rasmi tu ulizo nazo, kumbuka wakati niliweka picha hiyo ya katuni, katuni ya Karanga, na nikakuuliza jinsi ulivyojua hii ni nini, na ukatambua masanduku, mlolongo wa masanduku, Bubbles za hotuba, aina hiyo ya vitu, aina ya wahusika waliotiwa chumvi ambao walifanana na maumbo ya wanadamu ambayo kwa kweli hayakuonekana kama mwanadamu, Mambo ya aina hiyo yalikudokeza kuwa hii ilikuwa katuni. Unapowatazama Wagalatia ili kujua ni dalili gani tunazopata ambazo zitatuambia hii ni fasihi ya aina gani, mambo pekee unayopata ni kwamba Paulo anaandika tu barua ya kawaida ya karne ya kwanza.

Kwa hivyo kibinafsi, ingawa hii ni maarufu sana na ya kawaida, mimi binafsi nina shaka mpango huu, na sina hakika Paul alikuwa akifuata mifumo ya kawaida ya usemi wa kejeli ya karne ya kwanza. Badala yake, alikuwa akifuata tu njia ya kawaida ya kuandika barua ya karne ya kwanza. Kwa hivyo sidhani kama tunapaswa, kwamba Paulo anajaribu kufuata mawaidha haya, simulizi, na propositio, lakini badala yake anafuata barua ya kawaida, utangulizi, anaruka shukrani kwa sababu amekasirika

sana na Wakorintho, kisha mwili wa barua, mawaidha, amri ambazo Paulo kawaida hutoa katika barua zake zote, na kisha barua ya kawaida ya karne ya kwanza kufunga.

Kwa hivyo tena, nina shaka kidogo juu ya hii, lakini wengi, haswa na Wagalatia, wengi wangemwona Paulo kama akifuata aina ya kawaida ya karne ya kwanza ya hotuba ya kejeli. Tena, ikiwa Paulo alifundishwa katika hilo au ikiwa angefahamishwa tu juu ya hilo katika safari zake kote Asia Ndogo, kuna mapendekezo tofauti kwa nini anaweza kufanya hivyo. Lakini tena, sidhani kama Paulo anafanya chochote isipokuwa kuandika barua ya kawaida ya karne ya kwanza, na sidhani kama alikusudia hii, wala wasomaji wake wa kwanza hawangeisoma hivi.

Sasa, unaposoma Wagalatia sura ya kwanza na ya pili, unapoangalia mwanzo kabisa wa kitabu, baada ya utangulizi wake, utangulizi wake wa kawaida wa epistolary ambapo anajitambulisha mwenyewe na wasomaji wake, ni nini kinaendelea katika sura mbili za kwanza? Kwa sababu Paulo, ingawa nina shaka kwamba tunapaswa kuzungumza juu ya hii kama simulizi, Paulo anatuambia mengi juu ya maisha yake ya mapema katika Uyahudi mwishoni mwa sura ya kwanza na katika sura ya pili. Na swali ni, kwa nini Paulo anafanya hivi? Paulo anazungumza mengi juu ya maisha yake kama Myahudi kabla ya uongofu, na tayari tumeangalia maandishi haya kwa ufupi kuhusiana na uongofu wa Paulo, ambapo ninapinga dhana kwamba mara nyingi tunamfikiria Paulo kama mtu ambaye anazidi kuridhika na sheria na anazidi kukatishwa tamaa na kujisikia hatia zaidi na zaidi kwa sababu hakuweza kuitii. Moja ya maandishi ambayo yanatilia shaka hilo ni Wagalatia, kwa sababu katika Wagalatia moja na mbili, Paulo alikuwa na furaha kabisa na maisha yake katika Uyahudi.

Na tena, alikuwa mkali sana na alikuwa na nia ya kuhifadhi dini ya mababu zake hivi kwamba alikuwa hata, inasema, hata alikuwa akiwatesa kanisa na kuwaua Wakristo kwa bidii ya sheria na Uyahudi. Paulo alikuwa aina ya Mfarisayo wa aina ya wakereketwa ikiwa unakumbuka harakati tofauti za Kiyahudi ambazo tulizungumza mapema katika muhula huu. Kwa hivyo, Paulo anazungumza mengi juu ya maisha yake katika Uyahudi na anaelezea uongofu wake katika sura ya kwanza na ya pili ya Wagalatia.

Na swali ni, kwa nini Paulo anafanya hivyo? Kwa nini anatumia karibu sura mbili kufanya mazoezi ya ukweli kwamba alikuwa Myahudi mwema na Myahudi mcha Mungu na alishika sheria na alifanya hivi na vile, lakini basi Yesu Kristo alimkabili kwenye barabara ya kwenda Dameski na Paulo aligeuzwa kuwa Mkristo na kuitwa na kuteuliwa wakati huo kuwa mtume kwa Mataifa pia. Kwa nini Paulo anapaswa kuelezea hayo yote? Kwa sababu kumbuka anachofanya ni kwamba ana wasiwasi kwamba baadhi ya wasomaji hawa wa Mataifa huko Galatia, sehemu ya kusini ya jimbo la Galatia, katika baadhi ya miji hii ambayo amepanda makanisa, kulingana na Matendo, ana wasiwasi sasa kwamba baadhi yao wanapotoshwa na Wayahudi hawa ambao wanasema kwamba sasa lazima ujisalimishe kwa sheria ya Musa pia. Kwa nini basi Paulo anarudia kitu cha hadithi ya maisha yake kwa ufupi sana, maisha yake

kama Myahudi na uongofu wake? Kweli, kuna mambo kadhaa yanayoendelea, lakini kwanza kabisa, kabla ya kuangalia kuuliza kwa nini alifanya hivyo katika maelezo yako, pia nimeuliza swali la nini kinaendelea katika mistari minne ya kwanza ya sura ya kwanza. Kwa sababu kwa kweli, katika mistari minne ya kwanza ya sura ya kwanza, kabla ya Paulo kuingia katika barua, bado yuko katika utangulizi wa epistolary.

Kabla hajaingia ndani ya moyo wa barua yake, nina hakika kwamba kwa kweli anaweka wasomaji wake tayari wanawapata upande wake na kujaribu kushinda kesi yake. Kwa sababu anaanza kwa kusema, kwamba Paulo, mtume, hakutumwa kwa tume ya kibinadamu wala kutoka kwa mamlaka ya kibinadamu. Sasa, hiyo inavutia.

Paulo hazungumzi hivyo kwa uwazi. Katika baadhi ya barua zake zingine katika utangulizi kama huu, hadai kwamba aliteuliwa tu na Yesu Kristo, kwamba injili yake haiji kwa mamlaka nyingine yoyote ya kibinadamu. Kwa hivyo, anasema nini? Tutarudi kwa hilo baada ya muda mfupi.

Anasema, mimi ni mtume si kwa agizo la kibinadamu wala kutoka kwa mamlaka ya kibinadamu bali kwa njia ya Yesu Kristo na Mungu Baba aliyemfufua kutoka kwa wafu. Na washiriki wote wa familia walio pamoja nami kwa makanisa ya Galatia. Hilo lingekuwa mkoa wa kusini wa Galatia na baadhi ya miji ambayo Paulo alitembelea wakati wa safari zake za umishonari.

Na anaendelea na kusema, Neema na amani kutoka kwa Mungu Baba yetu na Bwana Yesu Kristo, sasa msikilizeni huyu, aliyejitoa mwenyewe kwa ajili ya dhambi zetu ili kutuweka huru kutoka katika enzi mbaya ya sasa kulingana na mapenzi ya Mungu Baba. Sasa, kile Paulo amefanya ni mambo mawili. Nambari moja, sehemu ya kwanza ni ufunguo wa kuelewa sura ya kwanza na ya pili ambapo Paulo anasema, mimi ni mtume sio kwa mamlaka yoyote ya kibinadamu au kwa ujumbe wowote wa kibinadamu, lakini kwa uchaguzi au kuagiza Yesu Kristo tu.

Hiyo itakuwa muhimu, tutaona kwa muda mfupi tu, kuelewa kinachoendelea katika sura ya kwanza na ya pili. Lakini basi Paulo anaendelea na kusema, Yesu Kristo amekuokoa kutoka katika enzi mbaya ya sasa. Sasa, kwa nini anasema hivyo? Kwa nini hiyo ni muhimu? Ikiwa ninaweza kurudi kwa hili, ikiwa mduara huu unawakilisha enzi mbaya ya sasa, angalia ikiwa niko sahihi kwamba Paulo ameweka sheria ndani ya hiyo, basi kwa kuwakumbusha wasomaji wake, tayari umeokolewa kutoka enzi mbaya ya sasa.

Na angalia kumbukumbu ya ufufuo. Ni kupitia ufufuo wa Kristo kwamba umekombolewa kutoka enzi mbaya ya sasa na enzi hii imezinduliwa kwamba Yesu anauita ufalme katika injili. Sasa, wewe ni wa nyanja mpya na uzima, haki, na Roho Mtakatifu, lakini umeokolewa kutoka enzi mbaya ya sasa ambapo baadaye katika Wagalatia, Paulo ataweka sheria hapa.

Kwa hivyo, Paulo amefanya nini? Tayari, anaanza kujenga kesi yake na kuwaweka wasomaji wake kando. Ikiwa tayari wamekombolewa kutoka katika enzi mbaya ya sasa, kama Paulo anavyosema katika sura ya kwanza, mstari wa nne, basi sheria haipaswi kuwa na mamlaka tena juu yao. Haipaswi tena kuchukua jukumu katika maisha yao.

Kwa sababu tena, baadaye katika sura ya tatu, Paulo ataweka sheria katika kitengo hiki. Tena, sio kwa sababu sheria ni mbaya. Mbali na hilo.

Paulo anadai, hapana, sheria ni nzuri. Inaonyesha mapenzi ya Mungu. Lakini sheria kama sehemu ya agano la Musa, sheria inayofunga, agano la lazima la Musa, Paulo ana hakika, haina nguvu, hatimaye, kushinda dhambi na kifo.

Na kwa hivyo, anaiweka chini ya hii, sio kwa sababu ni sawa na hizi tatu na ni mbaya au mbaya. Nataka uelewe hilo. Lakini tu, mwishowe haina nguvu ya kushinda hii na kuzalisha hii.

Kwa hivyo, Paulo anasema, umekombolewa kutoka kwa uovu, enzi mbaya ya sasa katika sura ya kwanza, mstari wa nne. Na baadaye, ataweka sheria katika kitengo hiki. Kwa hivyo, ikiwa Paulo anaweza kuwafanya wakubaliane na hiyo katika sura ya kwanza, mstari wa nne, basi anapaswa kuwa na uwezo wa kuwafanya wakubaliane kwamba sheria sio tena mamlaka ya lazima juu ya maisha yao.

Sasa, bado tunapaswa kuuliza swali, sheria ina jukumu gani? Je, Paulo anaipa jukumu lolote katika maisha ya Wakristo? Na nina hakika inafanya hivyo. Lakini kwa kadiri sheria hii ya lazima kama sehemu ya agano la Musa, Paulo ana hakika kwamba hiyo haitumiki tena. Kwa hivyo tayari katika sura ya kwanza, mstari wa kwanza hadi wa nne, Paulo anaweka wasomaji wake kukubali kile atakachosema baadaye.

Lakini ni nini kinachoendelea katika sura ya kwanza na ya pili na mazoezi haya ya maisha yake ndani ya Uyahudi? Lo, samahani, tuliangalia hiyo tayari. Wagalatia moja na mbili. Katika sura ya kwanza, mistari ya 13 na 14, Paulo anajadili maisha yake kabla ya kuongoka kwake kuwa Ukristo.

Hapa ndipo anapojielezea hivi. Anasema mmesikia, ninyi wasomaji wa Wagalatia, hamjasikia shaka yoyote juu ya maisha yangu ya awali katika Uyahudi. Nilikuwa nikilitesa kwa nguvu kanisa la Mungu na kuliharibu.

Niliendelea katika Uyahudi zaidi ya wengi kati ya watu wangu wa umri huo, kwani nilikuwa na bidii zaidi kwa mapokeo ya babu zangu. Kwa hivyo mistari hiyo miwili ni aina ya muhtasari wa maisha ya Paulo katika Uyahudi. Na tutarudi na kuuliza, kwa nini lazima awaambie hivyo? Jambo la pili ingawa, ni kwamba katika mistari ya 15 hadi 17 basi, Paulo anasimulia uongofu wake.

Kwa hivyo, anasema, hata hivyo, wakati Mungu, ambaye alikuwa amenitenga kabla sijazaliwa na kuniita kwa neema yake, alipendeza kumfunua Mwanawe ndani yangu, ili niweze kumtangaza, Yesu, kati ya Mataifa, sikushauriana na mwanadamu mwingine yeyote. Wala sikwenda Yerusalemu kwa wale ambao tayari walikuwa mitume kabla yangu, lakini mara moja nikaenda Arabia, na baadaye nikarudi Dameski. Kwa hivyo, Paulo anasisitiza kutuambia kwamba wakati wa uongofu wake, hakwenda Yerusalemu mara moja.

Kisha sehemu iliyobaki ya sura ya 1 na sura ya 2 inasimulia matukio yaliyotokea mara tu baada ya uongofu wa Paulo. Tena, muhtasari wa matukio makuu yaliyotokea baada ya uongofu wa Paulo, kwa maoni yangu, ikiwa ni pamoja na Mtaguso wa Yerusalemu ambao tunasoma juu yake nyuma katika Matendo. Matendo sura ya 15.

Sasa swali ni, Paulo anafanya nini kwa kutoa mchoro huu wa maisha yake katika Uyahudi na uongofu wake, na kisha maelezo mafupi ya baadhi ya mambo aliyofanya mara tu baada ya uongofu wake? Inaonekana kwangu kwamba kile Paulo anachofanya ni hiki. Hii inarudi kwenye taarifa hiyo ya kwanza katika sura ya 1. Paulo, mtume, sio kwa uamuzi wa kibinadamu, wala kwa mapenzi ya kibinadamu, lakini kwa agizo kutoka kwa Bwana Yesu Kristo. Uwezekano mkubwa zaidi, kilichotokea ni kwamba baadhi ya Wayahudi walikuwa wakitilia shaka sifa za utume za Paulo, na kusema ama kwamba mtu huyu sio mtume wa kweli, yeye ni mtume aliyejiteua mwenyewe au kitu kama hicho, au ikiwa yeye ni mtume, yeye ni aina ya mwasi, kwa kweli halingani na mitume wa kweli wa Yerusalemu.

Nguzo hizi muhimu kama Petro, Yakobo, na Yohana, mitume hawa mashuhuri. Paulo ni mpotovu, yeye ni aina ya mwasi, na kwa kweli ameachana na injili ya kweli ambayo mitume, Petro, Yakobo, na Yohana wanafundisha. Kwa hivyo, sasa Paulo lazima ajibu hilo.

Na anachofanya ni kuonyesha mambo kadhaa. Nambari moja, kwa kutupa maelezo ya kabla, wakati, na baada ya uongofu wake, Paulo anaonyesha kwamba hakuna wakati wowote aliyewahi kupokea injili yake kutoka kwa mwanadamu tu. Kwa kweli, ndiyo sababu anasema, hata sikuwa na, baada ya uongofu wangu, hata sikwenda Yerusalemu mara moja.

Kwa hivyo ningewezaje kupokea injili hii kutoka kwa wanadamu? Au ningewezaje kupokea injili hii na kisha kuipotosha? Hapana, anasema, nilipokea moja kwa moja kutoka kwa Yesu Kristo. Akiwa njiani kuelekea Dameski, kulingana na Matendo, Matendo sura ya 9, Mungu alimwangusha kwenye barabara ya kwenda Dameski wakati Paulo alipoongoka. Paulo anasema hapo ndipo nilipopokea injili yangu.

Kwa hivyo, kwa kufanya mazoezi, na anasema, hakukuwa na kitu cha kunitayarisha kwa injili hii. Nilikuwa Myahudi mwenye bidii. Kwa kweli nilikuwa nikijaribu kuharibu kanisa la Yesu Kristo.

Kwa hivyo, hakukuwa na chochote kabla, wakati, au baada ya hapo kumtayarisha Paulo kwa injili. Ingeweza tu kuja kama matokeo ya ufunuo wa moja kwa moja kutoka kwa Yesu Kristo. Hivyo ndivyo Paulo anavyobishana.

Walakini, Paulo anabishana, aina ya Paulo ya kutembea kwa kamba, kwa sababu lazima afanye mambo mawili katika Wagalatia. Kumbuka, anahutubia wasomaji wake wa Mataifa kwamba baadhi ya Wayahudi wameingia. Wanatilia shaka utume wa Paulo.

Anasema, yeye si mtume wa kweli. Injili hii anayohubiri ni upotovu tu. Kwa hivyo usimwamini.

Na kisha kujaribu kuwashawishi Wakristo wa Mataifa kujisalimisha kwa sheria ya Musa. Sasa, kwa kujibu hilo, Paulo anapaswa kufanya mambo mawili katika Wagalatia 1 na 2. Lazima atembea kwa kamba, kwa sababu, kwa upande mmoja, anapaswa kuonyesha, kama nilivyosema hivi punde, lazima aonyeshe kwamba injili yake haikutegemea mamlaka nyingine yoyote ya kibinadamu. Kwamba hii sio kitu alichopokea kutoka kwa mtu mwingine.

Sio kitu alichojibuni mwenyewe. Ilitoka kwa ufunuo wa moja kwa moja wa Yesu Kristo. Kwa hivyo, lazima asemane kuwa anajitegemea kutoka kwa mtu mwingine yeyote.

Kwa upande mwingine, Paulo pia anapaswa kuwa mwangalifu kuonyesha kwamba injili yake haipingani na mitume wa Yerusalemu, kwamba waliikubali na kuidhinisha. Kwa hivyo, unaona jinsi anavyopaswa kuwa mwangalifu? Kwa upande mmoja, anapaswa kuonyesha uhuru wake, kwamba injili hii ilimjia bila mamlaka yoyote ya kibinadamu. Ilimjia kutoka kwa Yesu Kristo.

Hata hivyo, bado anapaswa kuonyesha utegemezi wake, sio utegemezi, lakini ukweli kwamba injili yake ilikubaliwa na kutambuliwa na kuthibitishwa na mitume wa Yerusalemu. Kwa hivyo, lazima atembea, aelekeze mkondo, kati ya kuonyesha uhuru wake wa, lakini pia utegemezi wake kwa, mitume wa Yerusalemu. Ili wasomaji wake wawe na hakika kwamba injili hii ambayo Paulo aliwahubiria, alipokuja, kulingana na Matendo, alipotembelea miji hii, alianzisha kanisa, injili hii ambayo Paulo anahubiri, kwamba mtu anaweza kuokolewa, mtu anaweza kuhesabiwa haki, kwa neema tu, mbali na kujisalimisha, na imani katika Yesu Kristo, mbali na kujisalimisha kwa sheria ya Musa, injili hiyo sio upotovu au injili fulani potovu ambayo Paulo ameunda au kupotosha.

Sio chini ya injili ambayo amepokea kutoka kwa Yesu Kristo, na anasema, kwa njia, kwamba mitume hawa muhimu, Petro, Yakobo, na Yohana, walikubali na kuthibitisha na kukubaliana kwamba hii ilikuwa injili halali. Kwa hivyo, kwa nini wasomaji wake wanahitaji kujitoa kwa Wayahudi hawa? Hakuna haja ya kutilia shaka injili hii ambayo tayari wamepokea kupitia imani katika Yesu Kristo, mbali na kujisalimisha kwa sheria ya Musa. Sasa, katika kufikiria swali hilo, kwa nini Paulo alikuwa na hakika? Na hapa, kile tutakachozungumza baadaye, kwa ufupi sana, utatambua mwingiliano na kitabu cha Warumi, na hiyo ni, Paulo ana hakika.

Hiki ni moja ya vitabu ambapo Paulo anatoka na kutoa taarifa ya ujasiri kwamba tunahesabiwa haki kwa imani katika Yesu Kristo na sio kwa matendo ya sheria. Na utapata hiyo katika sura ya 2, kuanzia na mstari wa 16. Anasema, lakini tunajua, hii ni Wagalatia 2.16, lakini tunajua kwamba mtu hahesabiwi haki kwa matendo ya sheria.

Na kwa njia, wakati Paulo anatumia neno sheria, iwe ni sheria tu au matendo ya sheria, wakati mwingi katika barua zake anamaanisha sheria ya Musa. Kwa hivyo, anasema, hatuhesabiwi haki kwa matendo ya sheria ya Musa, sio kwa kufuata na kufungwa kwa sheria ya Musa, lakini kwa imani katika Yesu Kristo. Na kwa kweli kuna mjadala mrefu juu ya kifungu hicho, imani katika Yesu Kristo, hiyo inamaanisha nini, ambayo sitaingia, lakini nina hakika hii ndio njia ya kuichukua, imani katika Yesu Kristo.

Kwa hivyo, mtu hahesabiwi haki, hahesabiwi haki au kutangazwa kuwa mwadilifu mbele za Mungu kwa msingi wa utii kwa sheria ya Musa, lakini kwa msingi tu wa imani katika Yesu Kristo, ni hoja ya Paulo. Sasa tena, swali ni, kwa nini ndivyo ilivyo? Paulo alifikiria nini kuhusu sheria? Kwa nini alikuwa na hakika kwamba kuhesabiwa haki hakuwezi kuja kwa matendo ya sheria? Tuliona na Warumi kwamba kijadi, na kijadi ni Martin Luther ambaye alipendekeza kwamba kwa matendo ya sheria, Paulo alimaanisha na uhalali, kwa kujaribu kisheria kufanya matendo mema ya kutosha kwamba mtu angeweza kupata kibali cha Mungu. Na hivyo ndivyo Paulo alikuwa akijibu dhidi yake.

Kwa hivyo, usemi wa Paulo, tunajua kwamba hatuhesabiwi haki kwa kujaribu kupata kibali cha Mungu kwa kufanya matendo mema ya kutosha kwamba Mungu kwa namna fulani atafurahishwa nasi, lakini badala yake, tunahesabiwa haki kwa kuacha hilo na kumwamini tu Yesu Kristo. Hivyo ndivyo Martin Luther alivyoelewa. Alichukulia kazi za sheria kama kujaribu kisheria kufanya matendo mema ili kupata kibali cha Mungu na baraka zake na kupata na kupata wokovu.

Na hivyo ndivyo Paulo anavyosema dhidi yake. Walakini, tuliona kwamba hivi karibuni, njia inayoitwa mtazamo mpya au sura mpya, nimeiita katika kitabu chako cha kiada. Kwa hivyo tena, Paulo amepitia marekebisho makubwa, kwa kusema, jinsi tunavyoelewa na kusoma Paulo na njia yake ya sheria imebadilika.

Tuliona kwamba watu kama Sanders na James Dunn, na ikiwa yeyote kati yenu anafahamu uandishi wa NT Wright, umeona baadhi ya maandishi ya NT Wright, W-R-I-G-H-T, N.T. Wright, wangependekeza kwamba Paulo hakuwa akibishana dhidi ya uhalali, lakini utaifa au kutengwa. Hiyo ni, kazi za sheria ni aina ya kanuni ya kuishi maisha kama Myahudi. Kwa hivyo, kilichokuwa kibaya, kile ambacho Paulo alikuwa akijibu dhidi yake, ni kwamba Wayahudi hawakuwa wakiendeleza uhalali, wakijaribu kupata kibali cha Mungu, walikuwa wakizuia wokovu kwa karibu sana kuishi maisha kama Myahudi.

Walikuwa wakipunguza, kwamba kuwa wa watu wa Mungu ilimaanisha kwamba kikabila mtu alipaswa kujitambulisha na Wayahudi kwa kujisalimisha kwa sheria ya Musa ili kuonyesha hilo. Na kile Paulo anajaribu kufanya ni kusema, hapana, hapana, hapana, wokovu sio tu mali ya Wayahudi, sasa ni ya mtu yeyote kupitia imani katika Yesu Kristo. Kwa hivyo, mwonekano mpya unaonyesha suala kuu ni watu wa kweli wa Mungu ni akina nani? Je, ni wale tu wanaojitambulisha na Israeli na Wayahudi kupitia sheria, au Mataifa wanaweza kuwa watu wa Mungu kwa imani tu na bila kuishi maisha kama Myahudi? Na ndivyo Paulo anataka kubishana, ndio, Mataifa bila kuishi maisha chini ya Uyahudi wanaweza kuwa watu wa Mungu pia.

Sasa swali lile lile linatokea kwa Wagalatia basi, ni nini basi Paulo amemkasirisha sana? Anabishana na nini? Ni nini suala lake na sheria? Kwa nini anasema kwamba hakuna mtu anayeweza kuhesabiwa haki kwa matendo ya sheria? Ni kwa sababu ya uhalali, kwa sababu hatuwezi kupata kibali cha Mungu, au ni kwa sababu ya kutengwa na utaifa, kwamba ni kizuizi kweli, inazuia wokovu sana, na inazuia kuwa wa watu wa Mungu sana kuwa Myahudi na kuishi maisha chini ya Uyahudi. Inaonekana kwangu, tena labda mimi ni mmoja tu wa kupanda uzio sana, lakini inaonekana kwangu kuwa hakuna sababu ya kuchora tofauti kali kati ya njia hizi mbili. Kwa upande mmoja, nadhani Martin Luther alikuwa karibu na ukweli wakati alipendekeza kwamba Paulo alifikiria kuwa sehemu ya shida ilikuwa katika kujisalimisha kwa sheria ya Musa, mtu alikuwa akitegemea uwezo wa mtu kushika sheria.

Na mtu alikuwa akitegemea uwezo wa mtu kujitambulisha na Uyahudi na uwezo wa mtu wa kushika sheria kikamilifu. Kwa hivyo, katika sura ya 3 na mstari wa 10, maandishi ambayo nimetaja hapa, kwa hivyo tena, kwa nini hakuna mtu anayeweza kuhesabiwa haki kwa kushika sheria? Katika sura ya 3 mstari wa 10, Paulo anasema, Kwa maana wote wanaotegemea matendo ya sheria wako chini ya laana, kwa maana imeandikwa, Amelaaniwa kila mtu asiyezizingatia na kuzitii yote yaliyoandikwa katika kitabu cha sheria, yakapa sheria ya Musa. Kwa hivyo, anasema, nadhani Martin Luther alikuwa na hoja, kwamba Paulo anasema, ikiwa unataka kuhesabiwa haki kulingana na sheria, inahitaji utunzaji kamili.

Lakini Paulo anasema, sheria, hata hivyo, ilisema kwamba amelaaniwa mtu yeyote ambaye hafuati au kutii kila kitu kilichoandikwa ndani yake. Na shida ni kwamba, kwa

hivyo, kwa kuwa wasomaji hawawezi kufanya hivyo, hakuna mtu anayeweza kushika sheria kwa kiwango kinachohitajika ili kupata kibali cha Mungu. Na hiyo ilikuwa moja ya hoja za Martin Luther.

Na nadhani hiyo inaonekana katika taarifa ya Paulo. Kila mtu ambaye anataka kufuata kuhesabiwa haki na sheria ni kutambua kwamba umelaaniwa ikiwa hutaiweka kabisa. Na nadhani dhana ni kwamba, kwa sababu ya dhambi ya kibinadamu, hakuna mtu anayeweza kufanya hivyo.

Kwa hivyo huyo alikuwa Martin Luther, na nadhani bado huo ni usomaji halali wa kile Paulo anasema. Kwa hivyo hiyo ni moja ya sababu. Tena, kunaweza kuwa na zaidi ya moja.

Nitapendekeza kuna. Lakini moja ya sababu za Paulo kufikiri kwamba sheria haiwezi kuhesabiwa haki ni kwa sababu hakuna mtu angeweza kuitunza kikamilifu. Sheria ilibeba laana kwa kushindwa kuitunza, kuitii kwa ukamilifu.

Walakini, Paulo pia ana hakika, na hapa ndipo sura mpya au mtazamo mpya ni muhimu, Paulo pia ana hakika kwamba sheria ilikusudiwa tu kufanya kazi kwa muda hadi kuja kwa Yesu Kristo. Na kwa sheria, simaanishi tu orodha ya sheria na kanuni. Namaanisha sheria kama mali ya Agano lote la Musa.

Agano lote ambalo Mungu alifanya na Israeli chini ya Musa. Kipindi hicho chote, pamoja na sheria, kilikusudiwa kuwa cha muda tu, kulingana na Paulo, hadi kuja kwa Kristo. Kwa hivyo, kwa sababu hizo mbili, Paulo anasema, anawaambia wasomaji wake, na kimsingi anawasihi, kwa nini ungetaka kujisalimisha kwa sheria ya Musa? Kwa sababu hakuna mtu anayeweza kuiweka kikamilifu.

Kuna laana kwa mtu yeyote ambaye haishi, kaa ndani yake. Na pili, sheria ilikusudiwa tu kuwa ya muda hadi Kristo atakapokuja. Sasa kwa kuwa Kristo amekuja, kazi ya msingi ya sheria kama sehemu ya Agano la Musa imekoma.

Imepita. Kwa hivyo kwa nini wasomaji wanataka kujitoa kwa Wayahudi hawa na kujisalimisha kwa sheria ya Musa? Sasa tafadhali nisikie. Paulo hasemi, kwa hivyo, tuko huru kutoka kwa sheria yoyote.

Watu wengine wamewasoma vibaya Wagalatia kumaanisha, kwa hivyo, niko huru katika Kristo kufanya chochote ninachotaka. Hiyo sio hoja ya Paulo. Anachosema ni kwamba, hawana sheria ya Musa, kama mwili wa amri na sheria kama sehemu ya agano ambalo Mungu alifanya na Musa.

Hiyo sasa imefunikwa na kutimizwa katika Yesu Kristo na agano jipya ambalo sasa wanapata kupitia yeye. Sasa, katika sura ya 3 na 4, nukta hii ya pili inaniongoza kwenye uchunguzi unaofuata katika maelezo yako, na huo ndio umuhimu wa sura ya

3 na 4. Katika sura ya 3 na 4, sikumbuki ikiwa nina... Nina slaidi juu ya hii. Katika sura ya 3 na 4, Paulo ataweka safu ya hoja.

Bado sina hakika kuwa hii ni probatio ya hotuba ya Greco-Roman, lakini hata hivyo, Paulo anajaribu kubishana na kuwashawishi wasomaji wake kwa kuandaa safu ya ushahidi au hoja. Na mmoja wao, wa kwanza, anapatikana katika sura ya 3, 1 hadi 5. Na hapa, Paulo anasema kutokana na uzoefu wa Wagalatia. Anawaambia Wagalatia... Tena, kumbuka, Wagalatia wanajaribiwa kujisalimisha kwa sheria ya Musa.

Wayahudi wamewaambia kwamba imani yao katika Kristo, ingawa ni lazima, lazima iongezewe kwa kujisalimisha kwa sheria ya Musa. Na sasa Paulo anataka kubishana dhidi ya hilo. Katika sura ya 3, mistari ya 1 hadi 5, angalia jinsi anavyoanza, Sio njia nzuri ya kuwapata upande wako, lakini tena, kumbuka, Paulo ameshtuka sana na kukasirika na kukasirishwa na majibu ya Wagalatia.

Anasema, Ni nani aliyekuroga? Ilikuwa mbele ya macho yenu kwamba Kristo Yesu alionyeshwa hadharani kama aliyesulubiwa. Kitu pekee ninachotaka kujifunza kutoka kwako ni hiki. Na sasa Paulo atawauliza maswali kadhaa ili kuwafanya wafikie hitimisho linalofaa na kubishana na kesi yake.

Hapa kuna swali la kwanza. Je, ulimpokea Roho kwa kufanya matendo ya sheria au kwa kuamini yale mliyosikia? Sasa wacha nikuulize, kwa nini Paulo anamvuta Roho? Hapa ninaichukulia kumaanisha Roho Mtakatifu. Ikiwa tafsiri zako za Kiingereza zina herufi kubwa ya Roho, hiyo labda ni sahihi.

Paulo anamzungumzia Roho Mtakatifu. Lakini hii ina uhusiano gani na hoja yake? Hii ina uhusiano gani na kuthibitisha kwamba Wagalatia hawana haja ya kujisalimisha kwa sheria ya Musa? Anasema nataka kukuuliza jambo moja. Je, ulipokea Roho Mtakatifu kwa kushika sheria, kufanya kazi za sheria, au kwa kuamini kile ulichosikia, yaani, kumwamini Yesu Kristo na injili ambayo Paulo alihubiri? Kwa nini Paulo anasema hivyo? Je, hiyo inasaidiaje kesi yake? Tena, anabishana kutokana na uzoefu wao na kusema, Je, mlipokea Roho Mtakatifu kwa kushika sheria au kwa kuamini katika ujumbe niliowahubiria, injili inayohusu imani katika Yesu Kristo? Kwa nini Paulo anauliza swali hili? Namaanisha, hiyo itafanya nini? Kwa maneno mengine, kwa nini anamwomba Roho? Wanapokea Roho Mtakatifu, ambayo labda inaonyesha baadhi ya mambo tuliyoyaona katika Matendo, kama vile Matendo sura ya 2, kumwagika kwa Roho Mtakatifu juu ya waumini.

Kwa nini Paulo anamvutia Roho? Namaanisha, hiyo inaonekana kuwa ya kushangaza, aina ya kibinafsi, ulipokea Roho? Je, anasema, je, ulipata hisia hizi za joto, zisizoeleweka ulipookolewa na huo ni uthibitisho kwamba ninyi ni watu wa Mungu kwa hivyo huitaji kushika sheria? Kwa nini anamwomba Roho Mtakatifu? Tulisema nini ni usuli? Katika Agano Jipya, haswa katika Paulo, tunampata Paulo akizungumza

juu ya Roho Mtakatifu. Ni nini msingi wa hiyo? Anapata wapi wazo hilo la ukweli kwamba sasa tuna Roho Mtakatifu? Paulo alipata wapi hiyo? Nzuri sana. Kutoka kwa Yesu, ambaye alizungumza juu ya kutuma na kumwaga Roho Mtakatifu.

Na tunaweza hata kurudisha nyuma zaidi na kusema Yesu aliipata kutoka kwa Agano la Kale. Ikiwa unakumbuka, manabii wa Agano la Kale waliahidi wakati ambapo Mungu angeanzisha agano jipya ambalo, na tena, lilitokana na agano jipya kwamba tunakuwa watu wa Mungu. Ukweli kwamba sisi ni watoto wa Mungu na watu wa Mungu unategemea ahadi ya agano jipya.

Kwa hivyo, wakati Yesu alizungumza juu ya ukweli kwamba angemwaga Roho wake na angemtuma Roho wake katika Matendo, na unasoma juu ya hilo katika Yohana, hiyo inarudi kwenye Agano la Kale. Yesu kimsingi anaahidi kuanzisha agano jipya. Kwa hivyo sasa Paulo anasema nini? Anawauliza, kimsingi, je, ulipokea Roho Mtakatifu wa agano jipya kama uthibitisho kwamba ninyi ni watu wa Mungu, kwa kushika sheria au la? Na dhana ni kwamba, anadhani waumini walipokea Roho Mtakatifu, labda kwa njia sawa na Matendo sura ya 2. Na labda kudhani kwa Paulo kwamba kusema kwa lugha na baadhi ya mambo haya mengine ya miujiza yalikuwa uthibitisho wa hilo.

Lakini tena, mabishano ya Paulo, tena ikiwa naweza kufafanua, anasema, ulipokea Roho Mtakatifu kama uthibitisho, kulingana na ahadi ya Agano la Kale ya agano jipya, Roho Mtakatifu angekuwa uthibitisho kwamba walikuwa watu wa Mungu. Sasa anasema, kwa msingi gani ulipokea Roho Mtakatifu? Ni kwa msingi gani ulipokea Roho huu wa agano jipya ambao unathibitisha kuwa kweli ni watu wa Mungu? Je, ulipokea kwa kutii sheria, au ulipokea kwa kuamini tu? Na kwa kweli, jibu ni kwamba, tuliipokea wakati Paulo alihubiri injili na wakati tulihamini. Kwa hivyo, hitimisho la Paulo litakuwa, basi unafikiri kwa nini unahitaji kuongeza sheria? Tayari mna ishara kwamba ninyi ni watu wa Mungu, hiyo ni agano jipya Roho Mtakatifu, aliyeahidiwa katika Ezeieli na Yeremia na Agano la Kale, na ambayo tuliona ikimwagika katika Matendo 2. Kwa hivyo, tayari wana ishara ya kweli kwamba wao ni watu wa agano jipya la Mungu, kwa nini wanahitaji kuongeza sheria ya Agano la Kale? Kwa hivyo hiyo ni hoja yake ya kwanza, hoja yake kutoka kwa uzoefu.

Kwa kweli, kusoma tu maswali mengine, anasema, Je, wewe ni mjinga sana, baada ya kuanza katika Roho, je, sasa utaishia na mwili? Je, ulipata uzoefu mwingi bure, ikiwa haikuwa kitu? Kwa hivyo tena, Paulo anakata rufaa kwa uzoefu wao. Ukweli kwamba wamepitia na kupokea Roho Mtakatifu wa agano jipya, aliyeahidiwa katika Agano la Kale, ni ishara kwamba kweli walikuwa watu wa Mungu, ikiwa walipokea hiyo, na walifanya hivyo, kwa msingi wa imani tu, basi sheria ya Agano la Kale inaweza kuongeza nini kwa hilo? Tayari wana ishara ya kweli kwamba enzi mpya imezinduliwa, ufalme umezinduliwa, na agano jipya, na kwamba wao ni watu wa Mungu. Jambo la pili ambalo Paulo anabishana ni Paulo anasema kutoka kwa Agano

la Kale, katika sura ya 3. Na jinsi Paulo anavyofanya hivi ni Paulo anasema kihistoria, kuonyesha kwamba sheria ya Musa ilichukua jukumu la muda tu.

Kwa maneno mengine, Paulo kimsingi atabishana kama hii, atasema, ahadi zilizotolewa kwa Ibrahimu. Ukirudi nyuma, kile Paulo anachofanya ni, kwamba kimsingi anaelewa ahadi zote za wokovu kama zilizounganishwa na Ibrahimu. Unakumbuka kile ambacho Mungu aliahidi Ibrahimu nyuma katika Mwanzo 12? Akasema, Nitakufanya kuwa taifa kubwa, nami nitakubariki, na mataifa yote ya dunia yatabarikiwa.

Kwa hivyo, kimsingi, wokovu, au kuhesabiwa haki, kutumia baadhi ya lugha ambayo Paulo anatumia, kupokea Roho Mtakatifu, hizo zote zimefungwa kwa Ibrahimu. Na swali, swali ni, tunapokeaje ahadi zilizotolewa kwa Ibrahimu? Sasa, wengi, katika karne ya kwanza, Wayahudi hawa wangesema, vizuri, ni kupitia sheria ya Musa. Ni kwa kushika sheria ya Musa, ndipo mtu anapokea ahadi za Ibrahimu.

Ya taifa kubwa, ya baraka, ya wokovu, ya kuhesabiwa haki, kupokea Roho Mtakatifu, hizo zote ni ahadi za Ibrahimu, na unashiriki katika hizo kwa kushika sheria ya Musa. Anachofanya Paulo ni kusema, hapana, hapana, hapana, ikiwa unasoma Agano la Kale, mpango wa Paulo ungeonekana kama hii, anasema, sheria ya Musa kwa kweli ilichukua jukumu la muda tu hadi ahadi za Ibrahimu ziweze kutimizwa katika Kristo. Kwa hivyo, kwa kweli, labda ninapaswa kuteka mshale kutoka kwa ahadi za Ibrahimu hadi kutimizwa katika Kristo, kwa sababu Paulo ana hakika kwamba sheria ya Musa haikuwa njia ya msingi ambayo ahadi za Ibrahimu na wokovu zilipatikana na watu wa Mungu.

Ni sasa tu kupitia imani katika Kristo. Kwa hivyo, sheria ya Musa ilichukua jukumu la muda tu. Kwa hivyo, kwa mfano, sikiliza kile anachosema.

Kwa wale wote, wacha tuone, nilisoma hiyo. Ndugu na dada, ninawapa mfano kutoka kwa maisha ya kila siku. Mara tu wosia wa mtu umeidhinishwa, hakuna mtu anayeiongeza au kuibatilisha.

Sasa kwa kuwa ahadi imetolewa kwa Ibrahimu na kwa uzao wake, haisemi, na kwa uzao kama kwa wengi, lakini inasema, na kwa uzao wako, ambaye ni Kristo. Hebu tuone. Kisha anasema, sikiliza hii.

Paulo anasema, hoja yangu ni hii. Sheria, ambayo ilikuja miaka 430 baadaye, haibatilishi agano lililofanywa hapo awali na Mungu, agano na Ibrahimu. Kwa hivyo, hoja yake ni kwamba, agano la Musa halibatilishi hii au kuchukua kiembe.

Badala yake, ataendelea na kusema, kwamba ikiwa urithi unakuja kwa sheria, hauji tena kwa ahadi. Lakini Mungu alimpa Ibrahimu kupitia ahadi. Kwa hivyo, tena, kile

Paulo anajaribu kusema kupitia haya yote ni sheria ya Musa ilichukua jukumu la muda tu hadi kuja kwa Yesu Kristo.

Sasa kwa kuwa Yesu Kristo amekuja, kazi kuu ya sheria imewekwa kando. Sasa, tena, bado tunapaswa kuuliza swali, Wakristo wanapaswa kusoma sheria? Tunapaswa kufanya nini nayo? Je, tunaweza kuipuuza? Ambayo nadhani jibu ni hapana. Lakini swali ni je, tunapaswa kufanya nini nayo? Tunasomaje sheria aliyopewa Musa? Tena, tunapozungumza juu ya sheria, haturejelei sheria yoyote.

Tunarejelea sheria ambayo alipewa Musa kama sehemu ya agano ambalo Mungu alifanya na Musa. Lakini unaona hoja yake hadi sasa? Paulo anasema, sheria ya Musa ilikuja miaka kadhaa baada ya ahadi kutolewa kwa Ibrahimu. Na anapoendelea na kuonyesha, sheria ilichukua jukumu la muda tu hadi Kristo aweze kufika, hadi Kristo aweze kutimiza ahadi kwa Ibrahimu.

Sheria ya Musa haikutimizwa. Yesu Kristo alifanya hivyo. Sheria ilichukua jukumu la muda tu, na sasa jukumu hilo limekwisha.

Lakini wacha niangalie nukta ya tatu, hoja kutoka kwa utamaduni. Paulo anaenda, kujaribu kuonyesha kwamba sheria ya Musa ni ya muda mfupi, Paulo atabishana juu ya mambo kadhaa katika utamaduni wao. Na kuanzia mstari wa 23.

Sasa, sikiliza sitiari tofauti ambazo Paulo anatumia. Sasa, kabla ya imani kuja, na kwa imani, atatumia maneno tofauti kurejelea kuja kwa Kristo, na kuamini na kuwa na imani katika Kristo. Wakati mwingine atarejelea tu ahadi.

Wakati mwingine atamrejelea Kristo. Wakati mwingine atarejelea imani. Lakini zote ni njia za kurejelea kitu kimoja.

Kuja kwa Kristo, na kumwamini kwa kuhesabiwa haki na wokovu. Kwa hivyo, anasema, sasa kabla ya imani kuja, tulifungwa na kulindwa chini ya sheria hadi imani itakapofunuliwa. Kwa hivyo, angalia sitiari ya kwanza ambayo Paulo anatumia ni ya gereza au mlinzi wa gereza.

Anasema sheria ilifanya kazi kama kuwafungia watu wa Mungu. Ilifanya kazi kama gereza. Hasemi kwamba Israeli ilikuwa mbaya na walihitaji kuadhibiwa au kitu kama hicho.

Jambo zima ni kwamba sheria ilikuwa na kusudi la kuzuia sana. Ilifanya kazi kwa njia maalum kwa muda mdogo. Kama vile jela au gereza, ilifanya kazi kuwafungia na kuwalinda watu wa Mungu.

Mpaka Yesu Kristo alipokuja na kuleta wokovu ulioahidiwa uliotolewa kwa Ibrahimu. Kwa hivyo sitiari ya kwanza ni mlinzi wa gereza, taswira ya gereza au kumfungia mtu.

Lakini basi anasema, katika mstari wa 24, sheria pia ilikuwa nidhamu yetu mpaka Kristo alipokuja ili tuweze kuhesabiwa haki.

Taswira hiyo ya nidhamu huchota picha muhimu sana katika karne ya kwanza. Hasa kwa watu matajiri, ikiwa ulikuwa na mtoto, kawaida mtoto wa kiume, kawaida ulichofanya ni kuajiri mtaalam wa nidhamu ambaye kimsingi alikuwa na jukumu la kumtunza na kumlea mtoto huyo. Taswira hapa sio sana ya mwalimu anayekufundisha au kukuongoza, ni zaidi ya nidhamu au mlezi wa watoto ambaye hukuzuia matatizo.

Kwa maneno mengine, uliwekwa chini ya nidhamu hii hadi ulipofikia utu uzima. Hadi ufikie umri fulani, basi nidhamu hiyo haikuhitajika tena. Kwa hivyo kile Paulo anachofanya kwa kutumia taswira hii ni kusema sheria ilikuwa kama nidhamu kwa njia ile ile ambayo nidhamu hufanya kazi katika maisha ya mtoto kwa muda mfupi hadi afikie ukomavu na utu uzima.

Kwa hivyo sheria ilichukua jukumu la muda hadi kuja kwa Yesu Kristo, hadi alipokuja kutimiza. Kwa hivyo, Paulo anatumia taswira ya mlinzi wa gereza, anatumia taswira ya msimamizi wa nidhamu. Zote mbili zimetolewa nje ya utamaduni na maisha ya Wakristo wa karne ya kwanza.

Paulo anatumia haya yote, tena anaweka kesi yake, anachora picha hizi zote na kwenye Agano la Kale lenyewe kuonyesha kwamba sheria ilichukua jukumu la muda tu. Ilichukua jukumu muhimu, lakini ilikuwa ya muda tu hadi Yesu Kristo alipofika. Na mara tu Yesu Kristo alipokuja kutimiza na kuleta wokovu ulioahidiwa kwa Ibrahimu, Sheria ya Musa haichukui tena jukumu lake kuu.

Kwa hivyo kwa nini wasomaji wangetaka kuwasilisha kwake? Tena, kwa nini wasomaji wawe wepesi sana kujitoa kwa Wayahudi hawa ambao wanawaambia kwamba imani katika Yesu haitoshi, lakini lazima ujisalimishe kwa Sheria ya Musa pia? Paulo anasema, hapana, hapana, hukumbuki kwamba ulipokea Roho Mtakatifu, Roho wa Agano Jipya, kama ishara kwamba kweli ninyi ni watu wa Mungu, mbali na kutii sheria? Na anasema, je, hamjaangalia Agano la Kale? Je, hujazingatia baadhi ya picha zako za kitamaduni za mlinzi wa gereza na msimamizi wa nidhamu? Yote hayo yanapaswa kuwaonyesha kwamba Sheria ya Musa ilichukua jukumu la muda katika utekelezaji wa Mungu wa wokovu wake kwa watu Wake. Sasa kwa kuwa jukumu hilo limekwisha, hakuna haja ya Wakristo wa Galatia kujisalimisha kwa sheria. Kwa nini wangetaka, kwa maana fulani, kurudi nyuma na kujisalimisha kwa sheria ya Musa? Sasa, hiyo bado inazua swali ambalo wengi wanaweza kuwa wamejiuliza pia.

Ikiwa hawatajisalimisha kwa sheria ya Musa, swali moja tutakalouliza ni, sheria ya Musa ina jukumu gani? Lakini pili, hiyo inamaanisha Wakristo wako huru kutoka kwa wajibu wowote au wajibu au sheria yoyote? Na Paulo, kwa maana fulani, atajibu maswali hayo katika sehemu zilizobaki za Wagalatia. Kwa hivyo, maswali yoyote hadi

sasa juu ya nini... Namaanisha, kwa matumaini, unaona kwamba Paulo, anajaribu kuweka kesi ya kushawishi ili kuwafanya wasomaji wake wasikubali Wayahudi hawa. Yeye sio tu anatupa theolojia ya sheria au Roho Mtakatifu.

Anajaribu kubishana na wasomaji wake na kuwashawishi wasikubali Wayahudi.

Huyu ni Dk. Dave Mathewson katika Mhadhara wa Historia na Fasihi wa Agano Jipya 19 juu ya kitabu cha Wagalatia.